

PSYKOLOGI

[Tidligere utgaver](#) [Abonnement og løssalg](#) [Stillingsannonser](#) [For annonsører](#) [Skriv for oss](#) [Om oss](#) [English](#)

Du er her: [Psykologtidsskriftet](#) [Utgave 12-2014](#) [Artikkel](#)

Aktuelt

 [Skriv ut](#) [Last ned PDF](#) [Kjøp denne utgaven](#) [Del](#)

Tidsskrift for Norsk psykologforening, [Vol 51, nummer 12](#), 2014, side 1018-1019 [Relaterte saker](#)

Styrker medisinfrie tilbud

[Tekst Øystein Helmikstøl](#)

Fagråd for psykisk helsevern i Helse Sør-Øst vil begrense overmedisinering og tilby medisinfri behandling. Rådets anbefalinger splitter brukerorganisasjoner.

Styrker medisinfrie tilbud

Fagråd for psykisk helsevern i Helse Sør-Øst vil begrense overmedisinering og tilby medisinfri behandling. Rådets anbefalinger splitter brukerorganisasjoner.

VIL HA MEDISINBRUK NED: Ewa Ness er leder i fagrådet for psykisk helsevern i Sør-Øst. (Foto: UiO)

Pasientens autonomi skal styrkes. Frivillighet skal være regelen. Tvang skal være unntaket.

Helse Sør-Øst sendte for noen uker siden ut 7 aksjonspunkter til alle helseforetakene og sykehusene om medisinfrie tilbud. Den klare beskjeden fra fagdirektør i medisin og helsefag i Helse Sør-Øst, Alice Beathe Andersgaard, er at disse punktene skal følges:

1. Alle pasienter skal så langt det er mulig og forsvarlig, kunne velge mellom ulike behandlingsoalternativer, også medisinfri behandling.
2. Medikalisering av normale livsproblemer bør unngås.
3. Psykofarmaka skal bare forskrives på god indikasjon, og seponeres dersom effekten uteblir.
4. Dersom doseringen overskrider WHO's anbefalinger (definerte døgndoser), må dette begrunnes.
5. Bivirkninger skal monitoreres systematisk.
6. Leger plikter å holde seg oppdatert innenfor psykofarmakologi.
7. Psykofarmakabruk bør registreres ved det enkelte sykehus og sammenliknes med andre sykehus.

Det var i Oppdragsdokumentet i fjor at Helse- og omsorgsdepartementet stilte krav om legemiddelfrie behandlingstilbud. Det førte til at Helse Sør-Øst ga fagråd for psykisk helsevern ansvaret for å jobbe med dette. Nå har altså fagrådet avsluttet arbeidet og gitt klare anbefalinger på hvordan man i Helse Sør-Øst

skal sikre det faglige kravet i Oppdragsdokumentet.

Får applaus

Leder i Aurora – støtteforening for mennesker med psykiske helseproblemer, Per Overrein, applauderer aksjonspunktene som nå skal følges i Helse Sør-Øst.

– Helse Sør-Øst har med dette gått noen skritt videre. Arbeidet med medisinfrie tilbud blir tatt på alvor. Det er en forsterkning av at brukeren skal ha et valg, sier Overrein til Psykologtidsskriftet.

– *Hva er du mest fornøyd med i brevet som er sendt alle sykehusene i Helse Sør-Øst?*

– Helseforetakene skal jobbe med holdninger blant sine ansatte, hvis holdningene ikke er gode nok, noe vi vet at de ikke er. De sier også at de vil øke breddekompetansen om forskjellige behandlingsformer. Og de vil at brukerrådene skal få en rolle. Ikke minst sier de tydelig at legene skal være oppdatert om psykofarmakologi, noe som er krevende å få til etter min mening.

SKRYTER: Per Overrein i Aurora er fornøyd med at Helse Sør-Øst går i riktig retning, men sier at slaget om medisinfrie tilbud ikke er vunnet. (Foto: Aurora)

Splittet fellesaksjon

En rekke brukerorganisasjoner har lenge kjempet sammen i en fellesaksjon for medisinfrie tilbud. Aurora, Hvite Ørn, Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk helse, We Shall Overcome og Mental Helse er med.

Nå er fellesaksjonen splittet i synet på anbefalingene fra fagrådet for psykisk helsevern i Helse Sør-Øst. Lederen i Mental Helse Dagfinn Bjørgen har lite positivt å si om brevet som er sendt til alle helseforetakene.

– Brevet viser at fagrådet ikke er i stand til å forstå hva brukere ønsker av alternativene, skriver Bjørgen i en e-post til Psykologtidsskriftet.

Han mener dette understreker behovet for å opprette egne avdelinger for å oppnå mål om et medisinfritt alternativ.

– Når de viser til at man skal velge mellom validerte og tilgjengelige behandlingsmetoder, er Mental Helse svært godt innforstått med at ingen av delene kan oppfylles innenfor dagens fagforståelse. Validert vil bety hva som har evidens, og i så måte er de alternativene brukerne etterspør, ikke tilstrekkelig forsket på til å kunne nå opp i evidenshierarkiet.

Lederen i Mental Helse mener at fagrådet er fullstendig blinde for at tjenestene ikke gir noe valg.

– Forståelseskjøften mellom fagrådet og brukersiden viser seg å være svært stor. Dette beviser behovet for oppbygging av egne tilbud for dette formålet.

Fagrådets leder Ewa Ness ønsker ikke å kommentere kritikken fra Dagfinn Bjørgen. Mental Helse har en representant i fagrådet. Dette er hennes syn:

– Jeg skulle ønske at fagrådet hadde mye sterkere fokus på medisinfrie tilbud, men jeg stiller meg bak rådets arbeid og anbefalinger, sier Mental Helses Helga Skåden til Psykologtidsskriftet.

Medisinfrie behandlingenheter

Etter det Psykologtidsskriftet erfarer, har det vært sterke diskusjoner i fagrådet om egne medisinfrie døgnbaserte behandlingenheter i alle helseforetak i Helse Sør-Øst. Konklusjonen, som fagrådet vet kolliderer med flere brukerorganisasjoners krav, er at dette ikke er en god faglig løsning. Per Overrein i Aurora er skuffet over at fellesaksjonen ikke har vunnet fram på det punktet.

– Vi mener fremdeles at det er på tide å prøve ut legemiddelfrie behandlingenheter noen steder. Vi innser at slaget om medisinfrie tilbud ikke på noen måte er vunnet, og dette må følges opp om det skal skje en forandring. Jeg er likevel fornøyd med at Helse Sør-Øst går i riktig retning, sier Overrein.

Psykologtidsskriftet har kontaktet de andre tre regionale helseforetakene som har fått nøyaktig det samme kravet om medisinfrie tilbud i Oppdragsdokumentet i fjor. Helse Vest svarer at de ikke har egne døgnbaserte medisinfrie behandlingstilbud. Det er etablert arbeidsgrupper og fagråd i helseforetakene, for å se på hvordan man kan implementere et medisinfritt behandlingstilbud. Hele tjenesten er organisert slik at pasientene skal komme tidlig til, for å redusere behovet for medikamentell behandling, ifølge fagavdelingen ved Helse Vest.

Helse Midt-Norge og Helse Nord har foreløpig ikke svart på henvendelsen fra Psykologtidsskriftet.

Sykehusstyring

- Helsedepartementet utarbeider styringsdokument med «bestillinger» til de regionale foretakene,

som rapporterer tilbake hvordan de har håndtert kravene i styringsdokumentene, og i hvilken grad disse er oppfylt.

- Dette plan- og rapporteringssystemet «skal være grunnpilaren i styringsdialogen mellom Helsedepartementet og de regionale helseforetakene».
- Kartlegginger viser at det i de siste årene har skjedd en sterk økning i antall styrekrav til foretakene.
- Undersøkelser av styringsdokumentene indikerer at en hierarkisk form for sykehusstyring står sterkt i Norge.

Kilder: Helseforetaksloven, Styringsdokument 2003 og Byrkjeflot H. & Guldbrandsøy K. (2013) Både hierarkisk styring og nettverk. Tidsskrift for Samfunnsforskning, 54(4), 463–492.

Relaterte saker

[Forbrukermakt og tjenstedesign Odd Volden](#)

[Lagarbeid – ikke profesjonsmakt – gir resultater : Nina Strand](#)

[Helseforetakene plikter å gi likeverdig behandling til alle - Debatt Freja Ulvestad Kärki](#)

[Tar den psykiske folkehelsen på alvor Per Halvorsen](#)

[Hjelpebehov hos pasienter med langvarige og sammensatte psykiske lidelser i Øst-Finnmark Rune Røyks et al.](#)

[Grenseland-barna Anna Celine Røstbakken](#)

[Se alle relaterte saker](#)

[Til toppen av artikkelen](#)

[Psykologforeningen Logg inn](#)

Søk Søk på tittel, tema, forfatter, dato eller fritekst

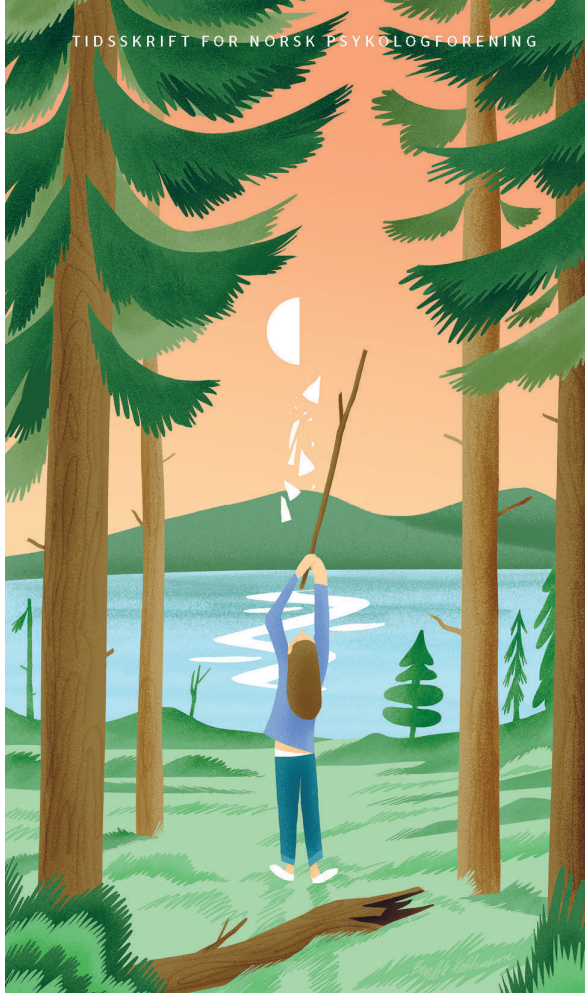
[Avansert søk](#)

Finn Bla deg fram til det du leter etter

[Arbeid, organisasjon og ledelse](#)[Fag, kultur og historie](#)[Familie, barn og samliv](#)[Klinisk psykologi](#)[Kognitiv psykologi](#)[Nevropsykologi og biologisk psykologi](#)[Oppvekst, skole og utdanning](#)[Personlighet og identitet](#)[Psykologi og helse](#)[Samfunns- og sosialpsykologi](#)[Utviklingspsykologi](#)

[Vis alle kategorier og underkategorier](#)

[#07/2016](#)

TIDSSKRIFT FOR NORSK PSYKOLOGFORENING

PSYKOLOGI

Vol. 53 nr. 7 2016

Den varme stolen

Gestaltterapi i organisasjoner
Fagessay

RECOVERY

Reportasje

Tor Levin Hofgaard:

- Kjenn på hatet
Kommentar

ISSN 0332-6470

INTERPRESS 2008-07

9 770332 647100 071

RETURUKE 32 150 NOK

PSYKOLOGI kan kjøpes i en [rekke Narvesen-butikker i Norge](#)

ANNONSER

SANDNES KOMMUNE
Mestringsenheten
- vi kan rus og psykisk helse

Søker psykologspesialist/psykolog
2 faste 100%-stillinger

Fylkesnemndene for
barnevern og sosiale saker

Vi trenger psykologer som
fagkyndige medlemmer

[Kurs 2016: Diagnostisering og utredning for psykologer](#), Psykiatrisk divisjon ved Stavanger Universitetssjukehus

PSYKOLOGI I SOSIALE MEDIER

Tweets by @psykologitid

Psykologtidsskriftet

@psykologitid

Det er ikke riktig at få gutter vil studere psykologi. De har bare ikke gode nok karakterer, sier Hanne Haavind buff.ly/29G0Rnl

4h

Psykologtidsskriftet

@psykologitid

Det er et problem at det er laget et fagspråk hvor man kan snakke om det meste uten å

[Embed](#)

[View on Twitter](#)

 Like Page Share

Tidsskrift for Norsk psykologforening | Postboks 419 Sentrum, N-0103 Oslo | Tlf. (+47) 23 10 31 30 |
Telefaks: (+47) 22 42 44 20

Ansvarlig redaktør: Bjørnar Olsen bjornar@psykologtidsskriftet.no | Nettansvarlig: Ida K. Holth
ida.holth@psykologtidsskriftet.no

RSS | Tips og tekster: redaksjonen@psykologtidsskriftet.no | Annonser og abonnement:
tidsskrift@psykologtidsskriftet.no

Utgitt av Norsk psykologforening: www.psykologforeningen.no